

Väyläverkon investiohjelman 2024-2031 Alueelliset tilaisuudet / Marraskuu 2022

**Tervetuloa
keskustelemaan
väyläverkon
2024-2031
investointiohjelman
laatimisesta**

Ohjelma:

- Investointiohjelman 2024-31 lähtökohdat, toimialajohtaja Pekka Rajala
- Investointiohjelman 2024-31 päivitys, osastonjohtaja Anna Saarlo ja apulaisjohtaja Tapio Ojanen
 - **Investointiohjelman talouskehys**
 - **Vaikutusten arviointi investointiohjelman laadinnassa**
 - **Väyläverkon investointiohjelman laatiminen Rata-, tie-, vesiväyläverkko**
 - **Parantamishankkeet**
 - **Investointiohjelman toteutumisen seuranta**
- Seuraavat askeleet, toimialajohtaja Pekka Rajala

Mistä investointiohjelmassa on kyse?

- Vuosittain päivitettävä valtion väyläverkon investointiohjelma toteuttaa valtakunnallista **Liikenne 12 -suunnitelmaa**
- Investointiohjelma on Väyläviraston **ehdotus** rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta
- **Eduskunta päättää** kehittämishankkeiden toteuttamisesta
- **Investointiohjelma sisältää**
 - väyläverkon kehittämishankkeita
 - isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia
 - pienempiä parantamishankkeita
 - ehdotuksia EU:n tuella tai yhdessä rahoitettavista hankkeista
- **Investointiohjelma ei sisällä**
 - käynnissä olevia tai jo päätettyjä hankkeita
 - hankeyhtiöitä tai valtionavustuksia

Liikenne 12 suunnitelmasta: taloudellinen raami, tavoitteet, kriteerit, painopisteet,...

Väyliä koskeva lainsäädäntö

Liikenne 12 toteuttaminen Väylässä

Strateginen tilannekuva

Väylaverkon nykytila ja kriittiset verkon tarpeet L12 suunnittelu-kaudella

Tieto väylaverkon tarpeista syntyy Väylän perustyon kautta (mm. selvitykset, asiakastarpeet)

Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

Investointiohjelma

Perustuu L12 rahoitusraamiin

Priorisoi hankkeet (ml. toteutusjärjestys)

Sisältää kehittämisinvestoinnit, isot peruskorjaushankkeet ja pienet parantamishankkeet

Ohjaa mm. esityksiä talousarvioiden valmisteluun

Yhteistyö ja vuorovaikutus ELY-keskusten kanssa

Väylänpidon perussuunnitelma

Perustuu JTS:an

Perusväylänpidon ohjelma

Sisältää väylien kunnossapidon ja liikenteen tukipalvelut

Suunnitteluohjelma

Perustuu JTS:an

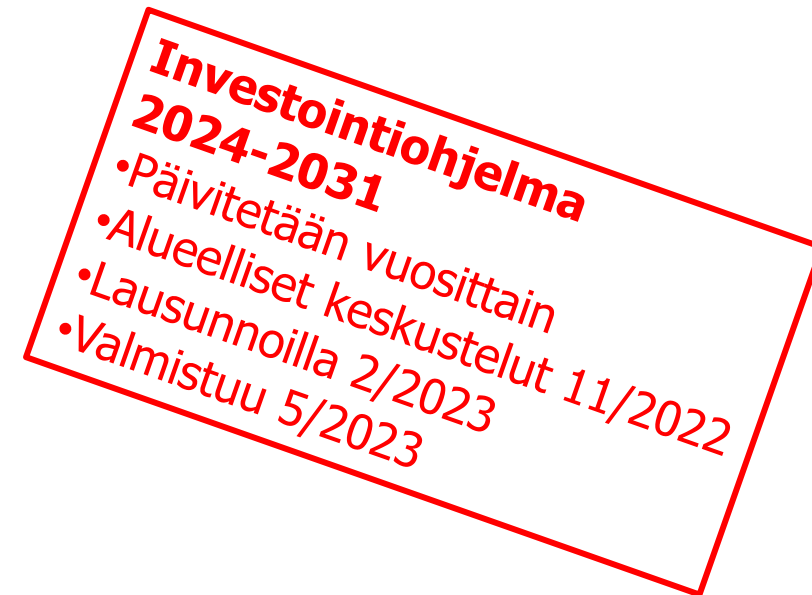
Priorisoi tulevien vuosien suunnitteluhankkeet

Sisältää pvp:n ja muun kehittämisen hankesuunnittelun kautta rahoitettavat suunnitteluhankkeet

Vaikutusten arviointi: hankkeiden arviointi, ohjelman arviointi kokonaisuutena (ml. PRIO), arvio L12 tavoitteiden toteutumisesta

Seuraavan investointiohjelman 2024-2031 valmistelussa ja päivityksessä keskeistä

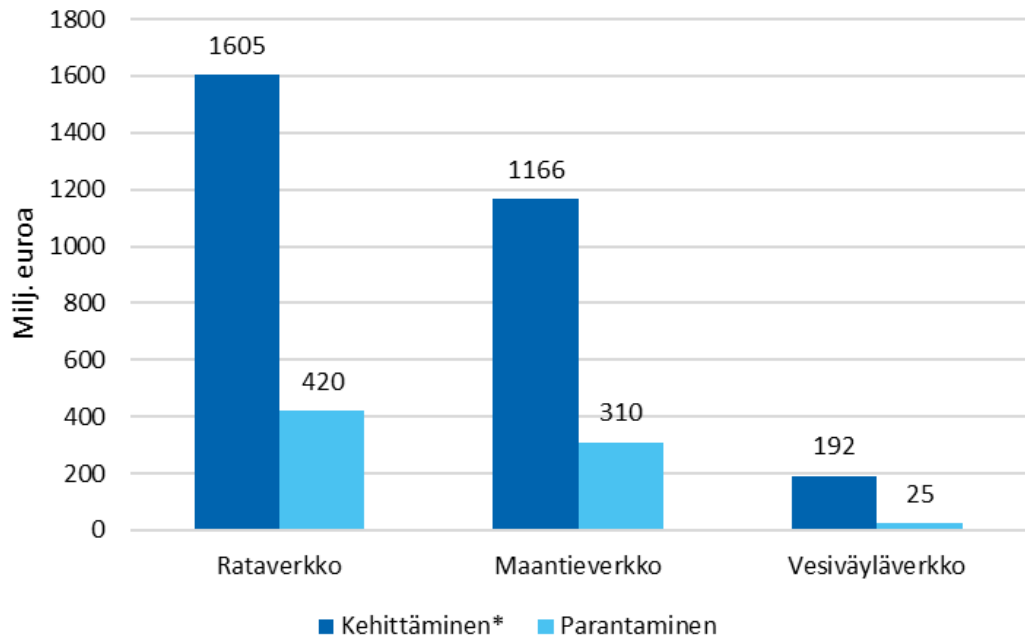
- Uusien tai muuttuneiden hanketarpeiden läpikäynti ja tarkastelu osana investointiohjelman kokonaisuutta.
 - Investointiohjelmaan 2023-2030 sisältyvien hankkeiden tilanteen päivitys.
- Huomioidaan hankkeiden tarpeen tai kiireellisyyden muutokset – taustalla strateginen tilannekuva ja esille tuodut tarpeet.
- Kustannusarvioiden ja vaikutusten tarkistaminen (mm. MAKU-indeksi, uudet hankearvioinnit).
- Perusväylänpidon pienten parantamishankkeiden käsittely väylämuodoittain.
- Hankkeiden priorisointi ja sovitus talouskehyksiin ohjelmakaudelle.

Väyläverkon investiohjjelma Talouskehys

Investointiohjelman 2024-2031 alustava talouskehys väylämuodoittain

** Huom. talouskehyksessä on huomioitu vuoden 2022 IV LTAE ja TAE2023 ehdotusten vaikutus talouskehukseen. Näistä ei ole vielä eduskunnan päätöstä.

- **Kehittämisen talouskehys: 2 963 M€**
muutos edelliseen +275 M€
 - Tieverkko: +30 M€ (+2,7 %)
 - Rataverkko: +136 M€ (+9,2 %)
 - Vesiväylät: +109 M€ (+132,4 %)
- **Parantamisen talouskehys: 755 M€**
muutos edelliseen +28 M€
- Lähtökohtana Liikenne 12 -suunnitelman valtion rahoituskehys väylämuodoittain
 - Kehittämisen osalta sitomaton rahoitus, parantamisen rahoitus Liikenne 12 mukainen vuosittainen keskimääräinen rahoituskehys.
- Talouskehys sisältää 450 M€ rahoitusta vuodesta 2032 eteenpäin jatkuvilla hankkeilla.*

Väyläverkon investointiohjelman alustava talouskehys vuosille 2024-2031

Investointiohjelma, talouskehys v. 2024 -2031				
	Kehittäminen *)		Perusväylänpito, parantaminen	
Rahoitus keskimäärin v. 2024-2031	M€/a	yhteensä M€	M€/a	yhteensä M€
Rataverkko	201	1 605	53	420
Maantieverkko	146	1 166	39	310
Vesiväylät	24	192	3	25
Yhteensä	370	2 963	95	755

*) Kehittämisen luvut sisältävät 450 milj. euroa jatkuvien hankkeiden rahoitusta vuodesta 2032 eteenpäin. Jatkuvista hankkeista tehdään hankepäätökset ennen vuotta 2032, mutta rahoituksen käyttö kohdistuu osittain vuodesta 2032 eteenpäin.

Kustannusten nousu vähentää hankkeiden määrää

- Kustannusten nousu aiheuttaa
 - käynnissä oleville hankkeille mahdollisia rahoituspäätösten tarkistuksia
 - tarpeen maanrakennuskustannusindeksin tason korotukseen tulevissa hankkeissa (uusi MAKU 140; 2015 =100)
- Kustannustason nousun vaikutus investointiohjelmaan
 - voidaan sisällyttää vähemmän hankkeita
 - riski siitä, että investointiohjelmalla tavoiteltavia Liikenne 12 -vaikutuksia ei saavuteta täysimääräisesti

A photograph of a person's hand pointing at a map. The map shows a network of roads and rivers, with a specific route highlighted in orange. A semi-transparent blue horizontal band is overlaid across the middle of the image, containing white text. The background is slightly blurred, showing other people and parts of the map.

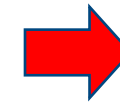
Väyläverkon investiohjjelma Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi investointiohjelman laadinnassa

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Arvioinnissa keskeistä on **merkittävien vaikutusten tunnistaminen** ja Liikenne 12 **tavoitteiden toteutumisen arviointi**.
- **Kokonaisvaikutusten arvioinnissa** rataverkon, tieverkon ja vesiväylien hankkeita on arvioitu SOVA-lain mukaisesti.

Vaikutusten arvioinnin perusteella investointiohjelmaan on valikoitunut Liikenne12:n tavoitteita ja strategisia linjauksia parhaiten toteuttavia, yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan parhaimpia hankkeita.

Liikenne 12 suunnitelman tavoitteet pyrkivät hillitsemään ilmastonmuutosta

Saavutettavuus

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Kestävyys

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

Tehokkuus

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Uutta vaikutusten arvioinnissa

- Kaikkien ohjelman hankkeiden keskeisten **vaikutusten vertailtavuus ja havainnollistaminen**, sekä määrällinen että laadullinen arviointi
- **Iteroiva suunnittelu**: Hankkeiden perustelun täsmentäminen vaikutusten arvioinnin tulosten perusteella
- Vaikutusten arviointia ja priorisointityökalun **PRIOn hyödyntämistä** muuttuneessa toimintaympäristössä
- Vaikutuksia täydennetään ja kuvataan entistä monipuolisemmin.
- Vaikutuksia arvioidaan
 - 1) 30 vuoden päähän ilman hankkeita
 - 2) nykytilanteeseen verrattuna.

Liikenne 12 selonteon jälkeen päättetyt kehittämishankkeet 223 M€

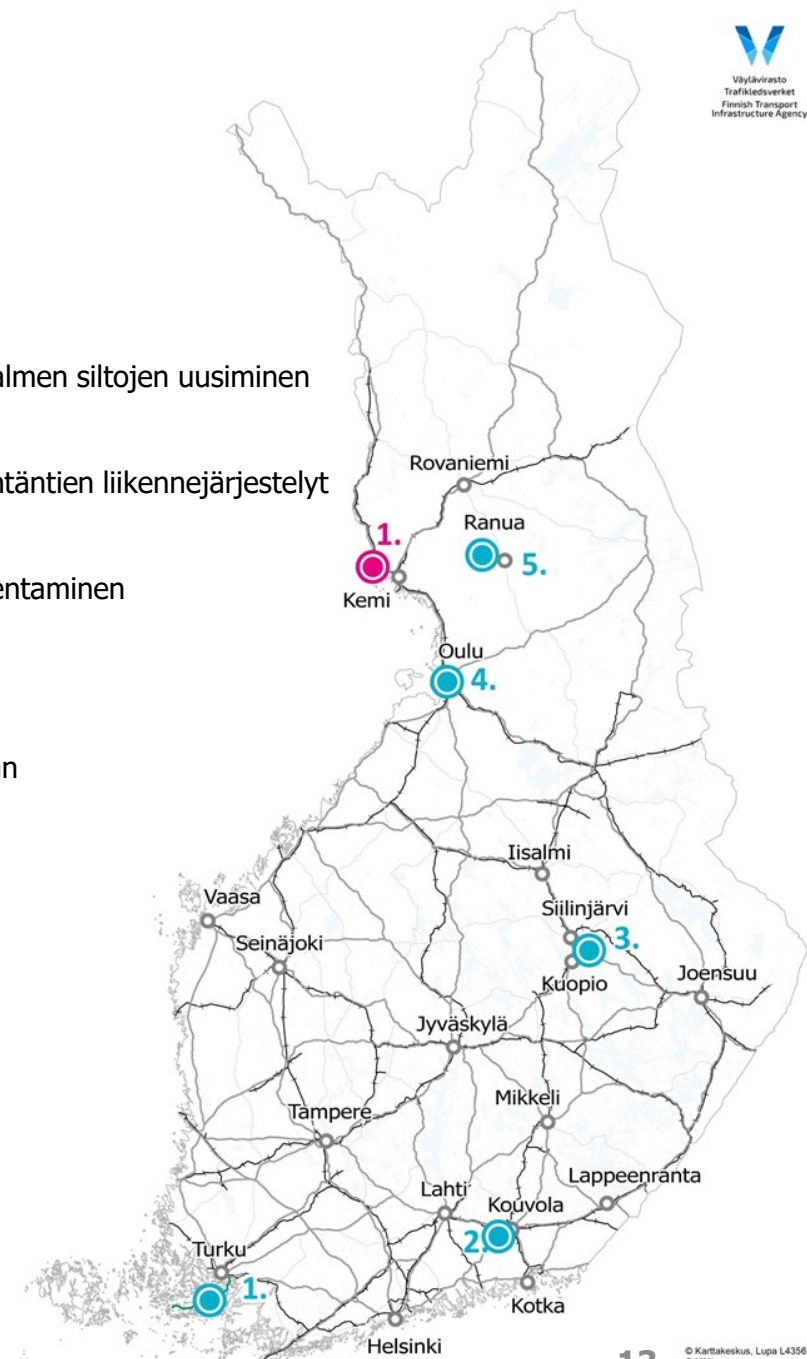
Sis. myös v.2022 IV LTAE ja TAE2023 ehdotukset, näistä ei ole vielä eduskunnan päätöstä.

Tiehankkeet

1. Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen
2. Vt 6 Korian kohta
3. Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentätien liikennejärjestelyt
4. Mt 8155 Poikkimaantie
5. Suhangon kaivoksen tieyhteyden rakentaminen

Ratahankkeet

1. Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen

Väyläverkon investiohjelman laatiminen Rata-, tie-, vesiväyläverkko

Investointi- ohjelman 2023-30 rataverkon kehittämis- hankkeet

Hankekori	Hanke	Kustannusarvio (M€)	Koodi (kuva 4)
1A	Helsinki-Riihimäki 3. vaihe	315	R1
1A	Kokkolan ratapiha*	15	R2
1A	Kotka: Kotolahti-Mussalo läpiajoraide (lisäraide)	6	R3
1A	Saarijärvi-Haapajärvi peruskorjaus	22	R4
1A	Tampereen henkilöratapiha	117	R5
1A	Turku-Uusikaupunki peruskorjaus sekä Raisio-Naantali peruskorjaus ja sähköistys	88	R6
1B	Hanko-Hyvinkää peruskorjaus	49	R7
1B	Helsinki-Tampere peruskorjaus	325	R8
1B	Imatra-Joensuu matka-aikojen lyhentäminen	33	R9
1B	Kouvola-Kuopio matka-aikojen lyhentäminen	11	R10
1B	Lauritsalan liikennepaikka	20	R11
1B	Lautiosaari-Elijärvi ja Tornio-Röyttä peruskorjaukset ja sähköistykset (ehdollinen rahoitusratkaisun löytymiselle) *)	18	R12
1B	Luumäki-Joutseno välityskyvyn parantaminen ja nopeudennosto	229	R13
1B	Raakapuun kuormauspaikkojen kehittäminen	20	-
1B	250 kN akselipainoverkoston kehittäminen	40	-

1A = Toteutusvalmis

1B= Suunnittelu kesken

Rataverkon keskeiset muutostarpeet IO:aan 2023-2030 verrattuna

- Liikenneverkon strateginen tilannekuva kertoo toimintaympäristön muutoksista, joita erityisesti tavaraliikenteessä, sekä rataverkon haasteista.
- Edellisen ohjelman hankkeet edelleen pääosin ajankohtaisia.
- Kehykset mahdollistavat myös uusien hankkeiden nostoa ohjelmaan.
- Investointiohjelman hankkeilla oltava riittävä selvitys- ja arviointipohja.
- Tietous hanketarpeista päivittyy jatkuvasti.
 - Ohjelman päivityksessä otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon uusimmat valmistumassa olevat selvitykset ja arvioinnit.
 - Arviointia tehtävä myös aiemmin ulkopuolelle jääneisiin hankkeisiin nähden.

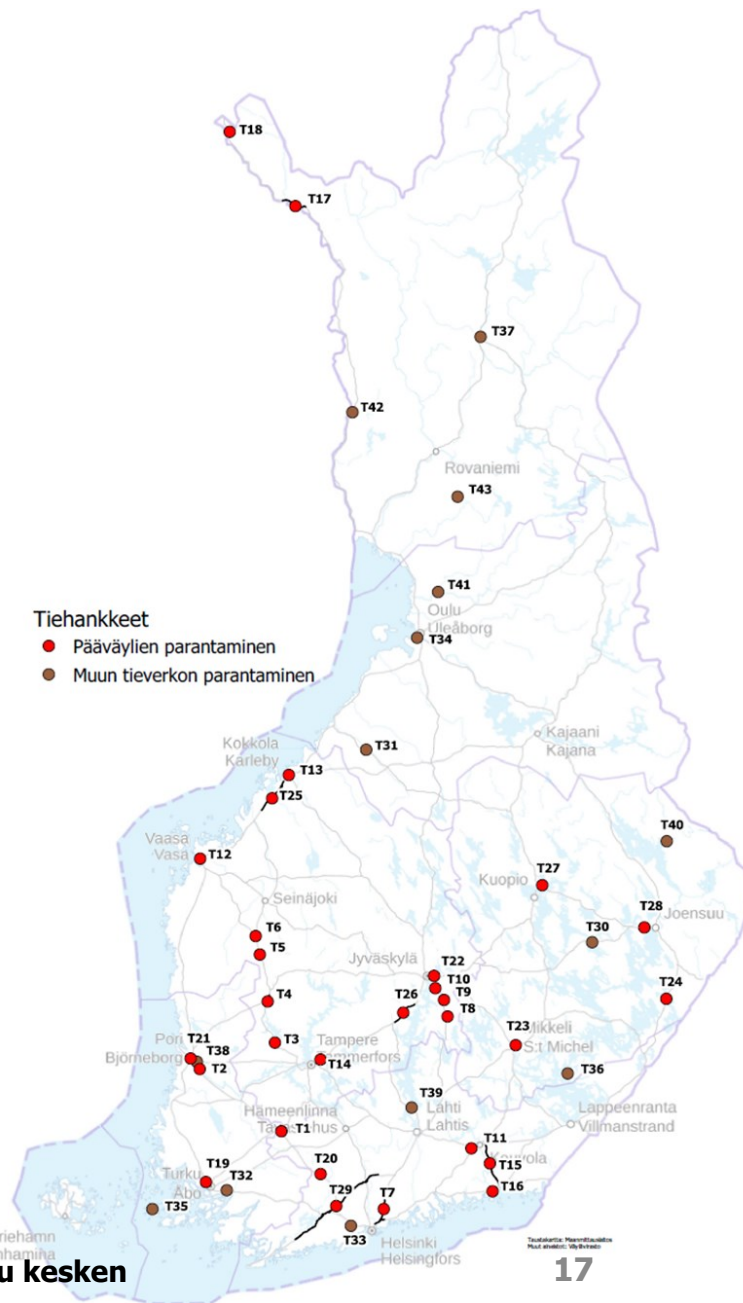
Investointiohjelman 2023-30 maantieverkon kehittämishankkeet 1/2

Hankekori	Hanke	Kustannukset (M€)	Koodi (kuva 6)
Pääväylien parantaminen			
1A	Vt 2 Humpilan kohta	8	T1
1A	Vt 2 Ruskila-Haistila, Ulvila	7	T2
1A	Vt 3 Hämeenkyrönväylän jatke, Rokkakoski-Hanhijärvi	8	T3
1A	Vt 3 Alaskylä-Parkano	15	T4
1A	Vt 3 Koskuen ja Rajalanmäen kohdat, Kurikka	11	T5
1A	Vt 3 ja Vt 19 liittymä Jalasjärvellä, Kurikka	11	T6
1A	Vt 4 Kehä I-Kehä III (sis. liikenteen hallinta Koskela-Järvenpää), Helsinki	129	T7
1A	Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa	13	T8
1A	Vt 4 Vestonmäen kohta, Toivakka	9	T9
1A	Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä, Jyväskylä	6	T10
1A	Vt 6 Korian kohta (Hevossuo-Nappa), Kouvola	12	T11
1A	Vt 8 ja st 742 Vaasan yhdystie 1. vaihe	40	T12
1A	Vt 8 Kokkolan keskustan kohta 1. vaihe	10	T13
1A	Vt 9 Tampere-Orivesi, 1.vaihe välillä Alasjärvi-Käpykangas	103	T14
1A	Vt 15 Kotka-Kouvola 1.vaihe	130	T15
1A	Vt 15 Kotkan sisääntulotie (Hyväntuulentie)	9	T16
1A	Vt 21 Palojoensuu-Maunu, Enontekiö	27	T17
1A	Vt 21 Ailakkalahti-Kilpisjärvi, Enontekiö	4	T18
1A	E 18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa	205	T19

Hankkeen toteutuksesta on tehty päätös

1A = Toteutusvalmis

1B = Suunnittelu kesken

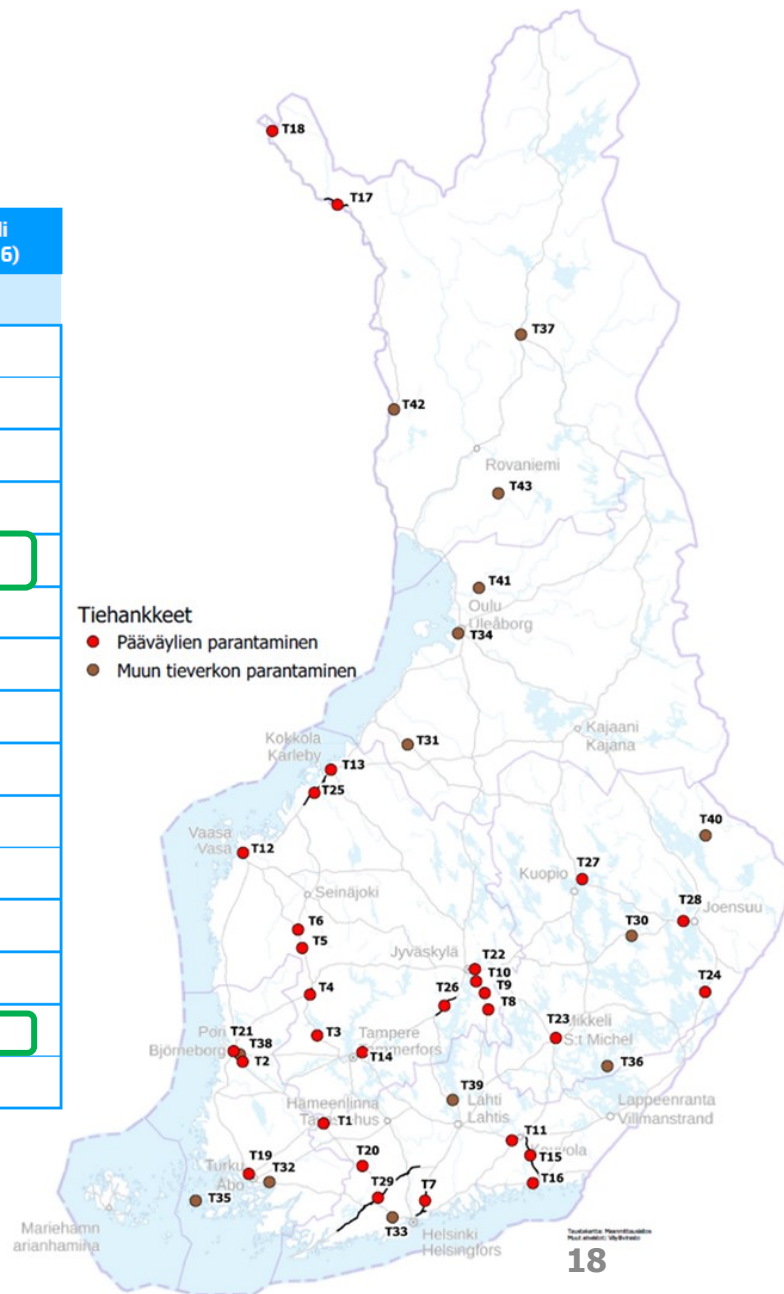
Investointiohjelman 2023-30 maantieverkon kehittämishankkeet 2/2

Hankekori	Hanke	Kustannukset (M€)	Koodi (kuva 6)
1B	Vt 2 parantaminen välillä mt 120-Karkkila	12	T20
1B	Vt 2 parantaminen Porin keskustassa	64	T21
1B	Vt 4 Vaajakosken kohta, Jyväskylä	171	T22
1B	Vt 5 Savilahden silta, Mikkeli	16	T23
1B	Vt 6 Syrjäsalmen silta, Kitee	6	T24
1B	Vt 8 Vaasa-Kokkola, Kovjoen, Kolpin ja Kruunupyyn keskikaiteelliset ohituskaistat	14	T25
1B	Vt 9 Jämsä-Korpilahti	18	T26
1B	Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt, Siilinjärvi	47	T27
1B	Vt 9 parantaminen Ylämyllyn kohdalla, Liperi	44	T28
1B	Vt 25 Hanko-Mäntsälä 1. vaihe	92	T29

Hankkeen toteutuksesta on tehty päätös

Hankekori	Hanke	Kustannukset (M€)	Koodi (kuva 6)
Muun tieverkon parantaminen			
1A	Vt 23 Karvion kanavan kohdalla, Heinävesi	13	T30
1A	Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta	12	T31
1A	Kt 40 Hepojoen silta ja Pietilän alikulkukäytävä, Kaarina	8	T32
1A	Kt 50 Kehä III Espoonkartanon kohdalla, painumakorjaus	31	T33
1A	Yt 8155 Oulun satamayhteys, Poikkimaantien parantaminen	35	T34
1A	Yt 12003 Kivimon lossin korvaaminen sillalla, Parainen	11	T35
1A	Yt 15123 Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala	16	T36
1B	Vt 5 Kitisen silta, Sodankylä	7	T37
1B	Vt 11 Koiviston silta ja Pikkuhaaran silta, Pori	11	T38
1B	Vt 24 Vääksyn silta, Asikkala	6	T39
1B	Kt 73 Lieksanjoen silta, Lieksa	8	T40
1B	St 849 Iijoen silta, Oulu	7	T41
1B	St 937 Pellon silta	11	T42
1B	Yt 19758 Suhangon kaivostie, Ranua *)	7	T43
1B	Seudullisten pyörätieverkkojen ja laatukäytävien kehittäminen valtion verkolla	60 (30+30)	

*) Toteutuspäätös edellyttää rahoituksesta sopimista kaivosyhtiön kanssa.

1A = Toteutusvalmis

1B= Suunnittelu kesken

Maantieverkon keskeiset muutostarpeet IO:aan 2023-2030 verrattuna

- Nykyiset maantieverkon kehittämishankkeet vastaavat liikenteen kysyntään.
- Kustannustason nousun, käynnissä olevien hankkeiden rahoituspäätösten tarkistamisen ja uusien hankkeiden toteutuspäätösten johdosta [investointiohjelmassa 2023-2030](#) esitettyjen **maantieverkon kehittämishankkeiden kokonaiskustannukset ovat noin 100 M€ yli tieverkon kehittämisen talouskehyksen.**
- Käytännössä uusien maantieverkon kehittämishankkeiden sisällyttäminen investointiohjelmaan 2024-2031 on haastavaa.
- Maanteiden perusväylänpidon uusiin parantamishankkeisiin ei ole osoitettavissa rahoitusta vuodelle 2023.
- Kokonaisuutena maantieverkon osalta sisältöön ei odotettavissa suuria muutoksia.

Investointiohjelman 2023-30 vesiväylähankkeet

Hankekori	Hanke	Kustannukset (M€)	Koodi (kuva 8)
1A	<p>Väylien pienten kehittämishankkeiden hankekokonaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Tornion väylän geometrian parantaminen, noin 2,0 M€ Oulun väylän sisimmän osan leventäminen, noin 2,0 M€ Vaasan väylän sisäosan leventäminen, noin 3,5 M€ Eckerön väylän syventäminen, noin 2,0 M€ Färjsundin väylän syventäminen, noin 1,0 M€ Koverharin väylän syventäminen, noin 2,0 M€ Saimaan syväväylien parantaminen, noin 3,0 M€ 	n. 16,9 M€	V3-V9
1B	Raahen väylän syventäminen	33,7 M€	V10
1B	Loviisan väylän syventäminen	12,3 M€	V1
1B	Vaasan väylän syventäminen	5,4 M€	V2

Kustannukset voivat sisältää myös satamien kustannusosuutta

Vesiväyläverkon keskeiset tarkasteltavat muutostarpeet IO:aan 2023-2030 verrattuna

- Inkoon meriväylä Inkoon
 - LNG-terminaalialus saapuu 15.12
- Saimaan raakapuukuljetukset
- Haminan väylä
- Merikarvian väylä

Parantamishankkeet

Parantamishankkeiden teemat

Rataverkko

- Kaupunkiseutujen kestävä liikumisen edistäminen
- Tasoristeysturvallisuus
- Merkittävien linjaosuuksien ja ratapihojen toimivuuden parantaminen
- Raakapuun kuormauspaikkojen parantaminen

Maantieverkko

- Välttämättömät alueelliset elinkeinoelämän kohteet
- Liikenneturvallisuutta parantavat kohteet
- Kävelyä ja pyöräilyä edistävät kohteet
- Liityntäpysäköinti valtion verkolla (sisältää maantiet ja radat)

Vesiväylät

- Älykkäiden turvalaitteiden lisääminen kauppamerenkulun väylillä.

Parantamishankkeiden ohjelmointi

- Liikenne 12 -suunnitelma ohjaa perusväylänpidon parantamisrahoituksen kohdistamista.
- Investointiohjelmassa (8 v) nimetään merkittävimpiä parantamishankkeita kohdekohtaisesti. Muilta osin Liikenne 12 parantamisrahoitus kohdennetaan teemoihin.
- Väylänpidon perussuunnitelma (1-4 v) kuvaa kuinka perusväylänpidon määrärahat kohdennetaan. Päivittäisen liikennöinnin turvaaminen ja kriittisten kohteiden korjaukset priorisoidaan.
- Parantamishankkeiden toteutuksesta päättävät Väylävirasto ja ELY-keskukset.

Investointiohjelman toteutumisen seuranta

Seuranta

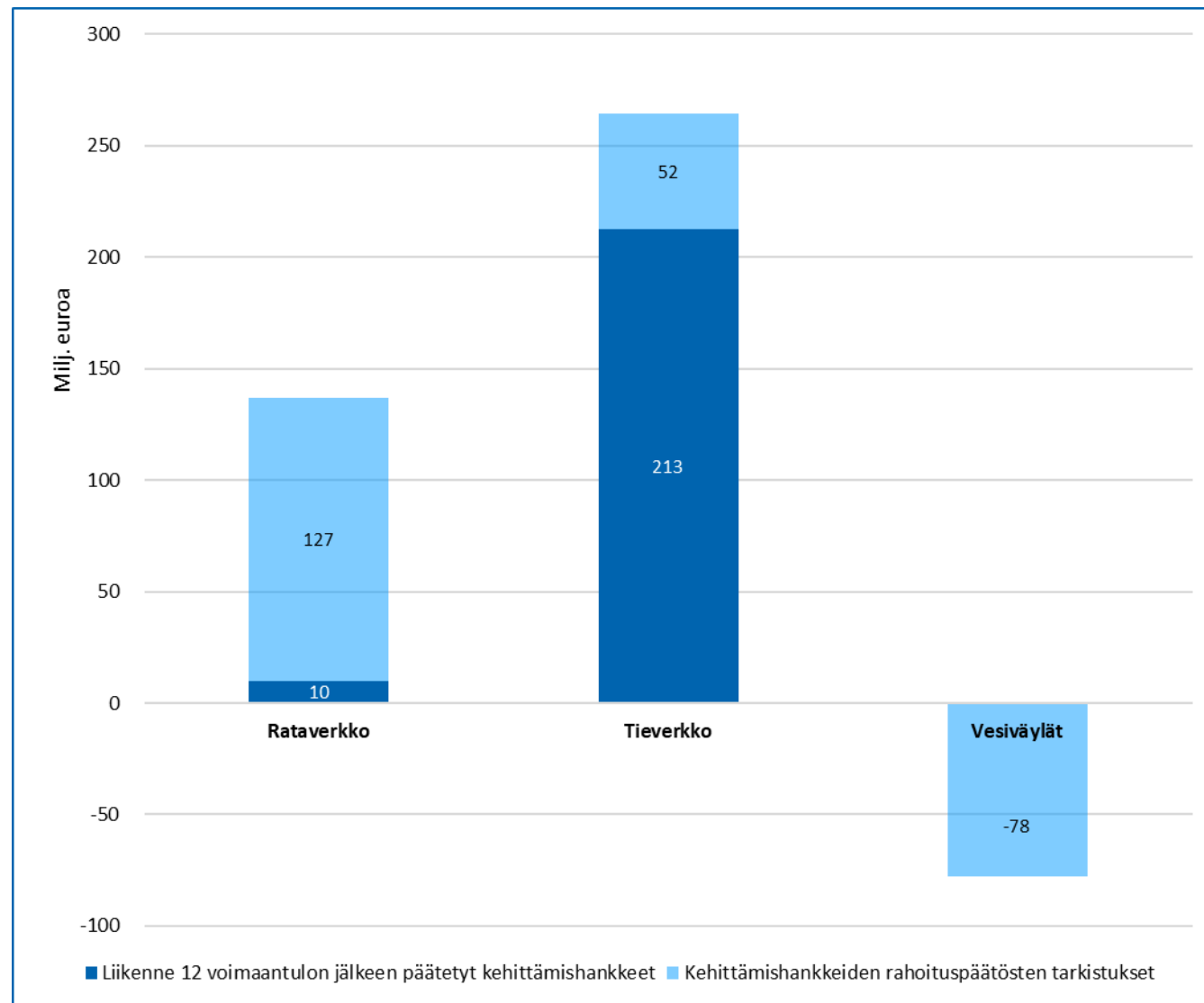
Liikenne 12 selonteon jälkeen tehdyt kehittämisen päätökset ja tuloutukset

Päätetyt kehittämishankkeet 223 M€

Rahoituspäätösten tarkistukset 101 M€

Hankkeiden rahoituspäätökset yht. 324 M€

Lisäksi CEF-tuloutukset (valtio) 9,3 M€

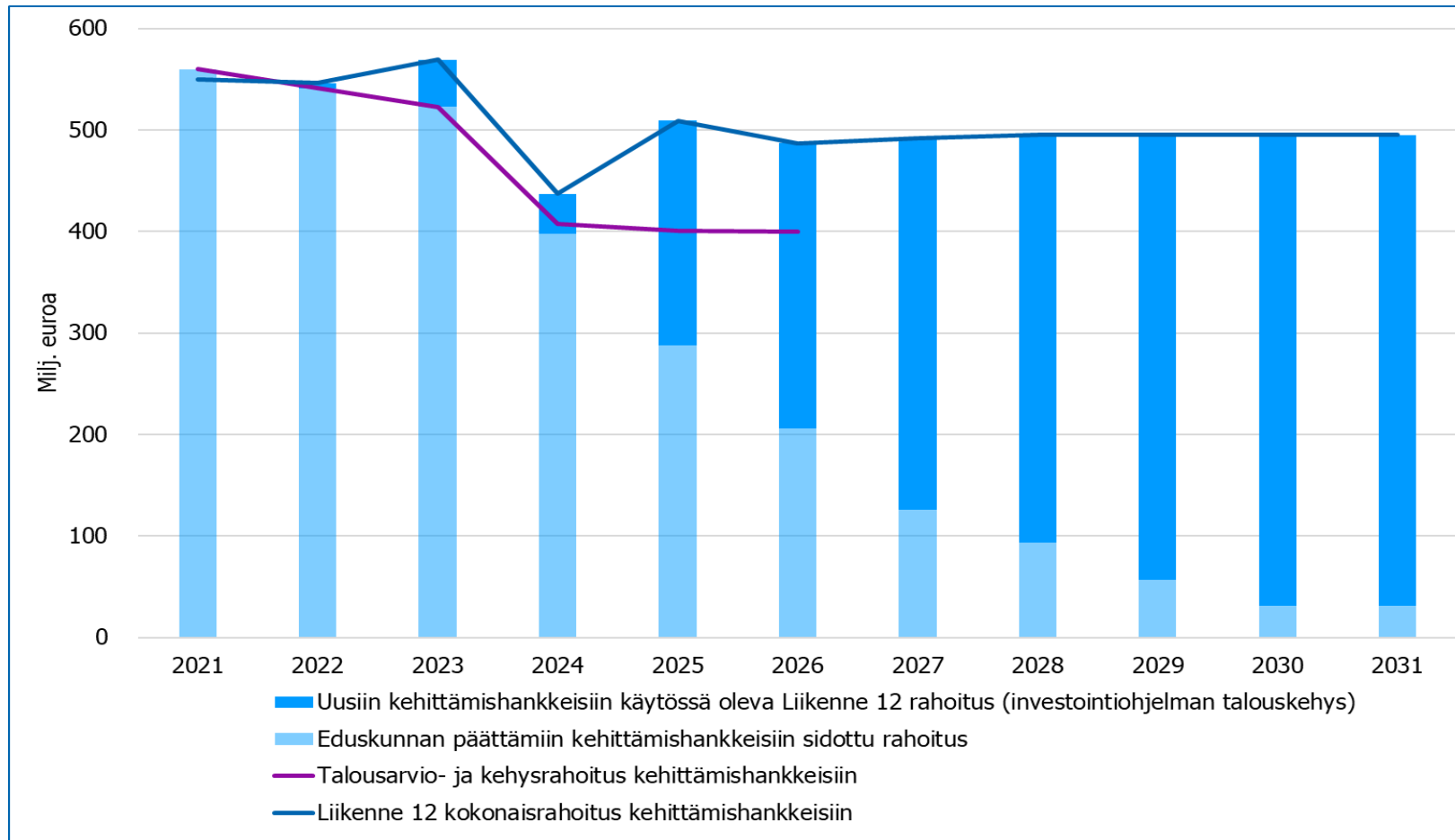

Kehittämishankkeiden rahoituspäätökset (milj.euroa) väylämuodoittain v. 2021 III lisätalousarviosta (6/2021) alkaen. Sis. myös v. 2022 IV LTAE ja TAE2023 ehdotukset, näistä ei ole vielä eduskunnan päätöstä.

Rahoitustasojen seuranta 2021-2031

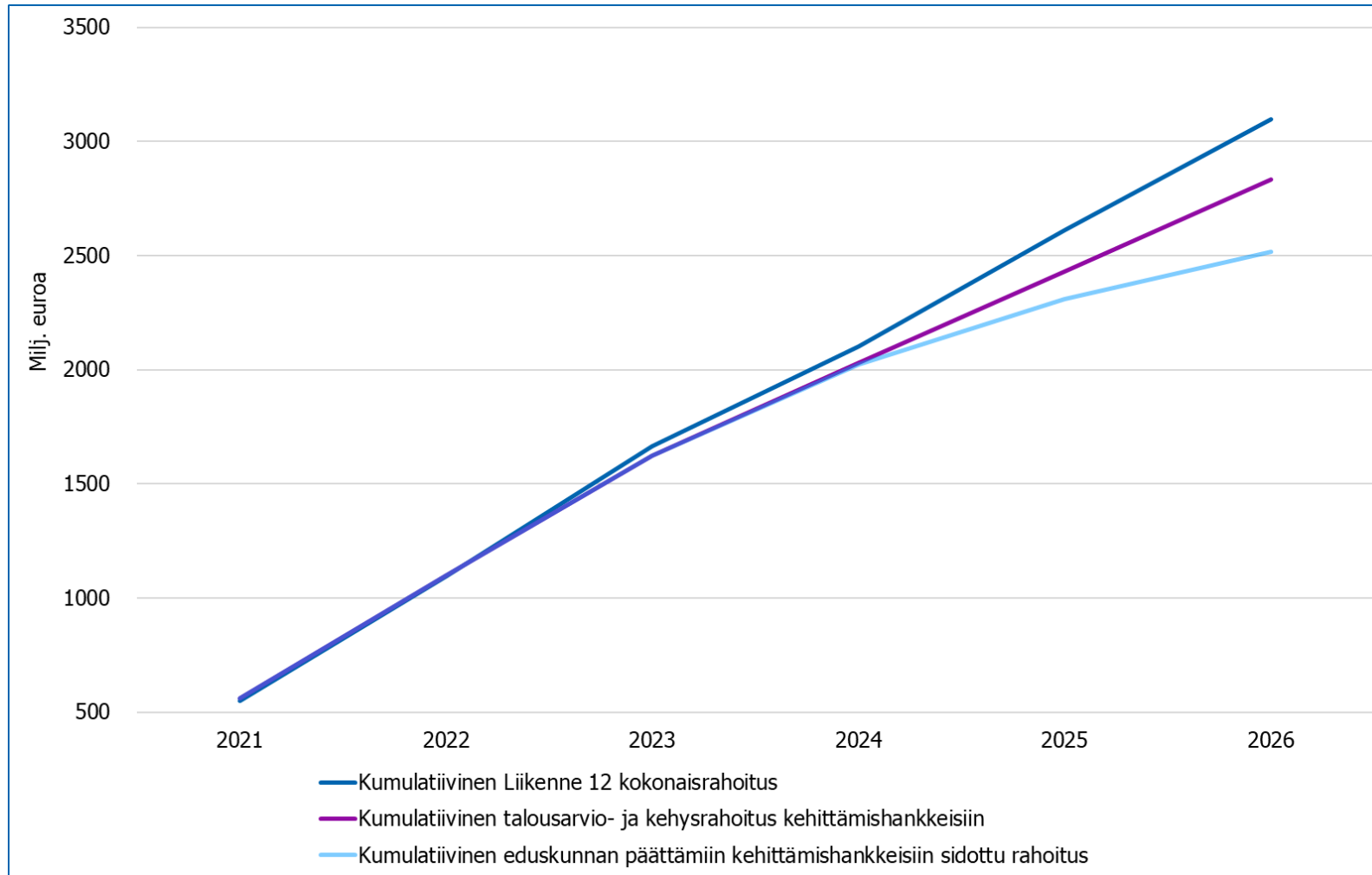
Väylävirasto
Trafikledsverket

Kehittämishankkeiden vuosittaiset rahoitustasot ja kehittämishankkeiden rahoituspäätökset

Sis. myös v. 2022 IV LTAE ja TAE2023 ehdotukset, näistä ei ole vielä eduskunnan päätöstä.

Kumulatiivinen kehittämishankkeiden rahoituksen kehitys 2021-2026

* Sis. myös v. 2022 IV LTAE ja TAE2023 ehdotukset, näistä ei ole vielä eduskunnan päätöstä.

Väylävirasto
Trafikledsverket